

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος ΛΑ΄
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1843

Μεγάλη Πέμπτη βράδυ
17 Ἀπριλίου 2014

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Ὁ Χριστὸς ἔπαθε ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ἀντὶ ἡμῶν

Θὰ προσπαθήσω, ἀγαπητοί μου, νὰ πῶ ἕνα λόγο στὴν σταύρωσι τοῦ Χριστοῦ.

Τί εἶνε ἡ σταύρωσις; Μέγα μυστήριον. Τὴ Μεγάλη Παρασκευὴ ἀκοῦμε τὸν ἀπόστολον Παῦλον, ποὺ ἀνέβηκε μέχρι «τρίτου οὐρανοῦ» καὶ «ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι» (Β΄ Κορ. 12,2,4), νὰ λέγῃ, ὅτι οἱ Ἕλληνες (δηλαδὴ οἱ εἰδωολάτρεις), ὅταν ἄκουγαν γιὰ σταυρὸν καὶ ἐσταυρωμένο, τὸ θεωροῦσαν «μωρίαν», ἀνοησίαν (Α΄ Κορ. 1,18). Δὲν μπορούσαν νὰ ἐμβαθύνουν στὸ νόημα ποὺ περικλείει ἡ σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ. Καὶ σήμερα, ἂν ρωτήσετε μερικοὺς διανοουμένους, θὰ σᾶς ποῦν μόνο, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε ἕνας μέγας ἀλτρουϊστής ποὺ θυσιάστηκε γιὰ τοὺς ἄλλους.

Ἐμεῖς, ἔχοντας ὁδηγὸ τὰ Εὐαγγέλια καὶ τὸν θεῖο λόγο, τολμοῦμε καὶ λέμε ὅτι ἡ φράσι αὐτῆ, ὅτι εἶνε ἕνας ἀλτρουϊστής, δὲν εἶνε ἐπαρκής. Οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὅτι ὁ Χριστὸς εἶχε ἀγάπη κι ὅτι ἀπὸ ἀγάπῃ ἀπέθανε «**ὑπὲρ ἡμῶν**» (Α΄ Πέτρ. 2,21). Ἄλλὰ κάτι τέτοιο κάνουν καὶ οἱ ἄνθρωποι ἢ μάνα λ.χ. πεθαίνει γιὰ τὸ παιδί της, ὁ φίλος πεθαίνει γιὰ τὸν φίλον του, ὁ ἀξιωματικὸς κι ὁ στρατιώτης στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ πυρὸς θυσιάζονται διότι «**μητρός τε καὶ πατρός καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἡ πατρίς**» (γνώμη Σαοκρ.: Πλάτ. Κριτ. 12). Ἡ ἀγάπη ὅμως τοῦ Χριστοῦ ἔχει πολὺ μεγαλύτερο βάθος. Ποιὸ βάθος; ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανε ὄχι μόνο «**ὑπὲρ ἡμῶν**» ἀλλὰ καὶ «**ἀντὶ ἡμῶν**». Τὸ πρῶτον τὸ καταλαβαίνουν καὶ τὸ δέχονται ὅλοι, γιὰ τὸ δεύτερον ὠρισμένοι δυσκολεύονται. Ἐμεῖς, ὅσοι πιστεύουμε σ' αὐτόν, νὰ λέμε ὄχι μόνο «**ὑπὲρ ἡμῶν**» ἀλλὰ καὶ «**ἀντὶ ἡμῶν**». Ὑπάρχει δὲ μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τοῦ «**ὑπὲρ ἡμῶν**» καὶ τοῦ «**ἀντὶ ἡμῶν**».

Τί θὰ πῆ τὸ «**ἀντὶ ἡμῶν**»; Ἀκοῦμε τὸν προφήτη Ἡσαΐα, ὄχτακόσα χρόνια πρὸ Χριστοῦ, νὰ λέγῃ γι' αὐτόν: «**Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται. ... Αὐτὸς ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν... Τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν**» (Ἠσ. 53,4-5). Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ Μεσ-

σίας εἶνε ὁ ἀντικαταστάτης μας ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Καὶ ὁ ἱερός Αὐγουστῖνος στὸ Κεκραγάρειό του (Μελέτ. κεφ. Ζ', μῦθρ. Εὐγ. Βουλγ., σ. 12) λέει: «**Ἐγὼ ἠνόμησα, καὶ σὺ ἐκάθησες εἰς τὸ ἐδώλιον τοῦ κατηγορουμένου· ἐγὼ ἔκανα τὸ πονηρόν, καὶ σὺ κατεδικάσθης· ἐγὼ ἠμάρτησα, καὶ σὺ ἐμαστιγώθης μὲ τὸ φραγγέλιον· ἐγὼ ὑπερηφανεύθην, καὶ σὺ ἐταπεινώθης· ἐγὼ παρήκουσα εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Πλάστου, καὶ σὺ διὰ τῆς ἰδικῆς σου τελείας ὑπακοῆς εἰς τὸ θέλημα τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς ἐξώφλησες τὸ ἁμάρτημα τῆς ἰδικῆς μου παρακοῆς**» (ἡμέτ. βιβλ. Πρὸς τὸν Γολγοθᾶν, Ἀθήναι 1989, σ. 283). Αἰτία τοῦ πάθους σου εἶμαι ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλός! αὐτό, ἂν δὲν τὸ αἰσθανθοῦμε σήμερα καὶ δὲν θὰ κλάψουμε, δὲν θὰ προσεγγίσουμε τὸ μυστήριον τοῦ σταυροῦ.

Αὐτὰ ποὺ ἔπαθε ὁ Χριστός, ἔπρεπε νὰ τὰ πάθουμε ἔμεῖς. Ἡ δική μας κεφαλὴ, ποὺ φιλοξενεῖ τόσες πονηρὲς ἔννοιες καὶ τόσους ἀθλίους διαλογισμοὺς, ἔπρεπε νὰ φορέσῃ ἀγκάθινο στεφάνι, καὶ ὄχι ἡ δική του ἀκήρατη κεφαλὴ, ποὺ κυβερνεῖ μὲ σοφία καὶ ἀγαθότητα τὰ σύμπαντα. Ἡ δική μας γλῶσσα, ποὺ ψεύδεται, διαβάλλει, συκοφαντεῖ, βλασφημεῖ, «κόκκαλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει», αὐτὴ ἔπρεπε νὰ γευθῆ τὸ ὄξος καὶ τὴ χολή, καὶ ὄχι ἡ γλῶσσα τοῦ Χριστοῦ ποὺ πάντοτε ἐλάλησε τὴν ἀλήθεια. Τὰ δικά μας χέρια, ποὺ καθημερινῶς διαπράττουν τόσες ἁμαρτωλὲς πράξεις, ἔπρεπε νὰ καρφωθοῦν στὸ ξύλον, καὶ ὄχι τὰ χέρια τοῦ Χριστοῦ, ποὺ σκόρπιζαν παντοῦ μύρα ἀγάπης, εὐλογίης, θεραπείης, εὐεργεσίης. Τὰ δικά μας πόδια, ποὺ ἀφήνουν τὴν εὐθεῖα ὁδὸν καὶ ξεμακραίνονται σὲ μονοπάτια σκοτεινὰ καὶ σκολιά, ἔπρεπε νὰ ἀκίνητοποιηθοῦν πάνω στὸ σταυρό, καὶ ὄχι τὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ, ποὺ βάδισαν χιλιόμετρα γιὰ νὰ βροῦν τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον καὶ νὰ φέρουν τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας κι ὅπου πάτησαν εὐωδίασαν τὴ γῆ.

Ἐμεῖς λοιπὸν εἴμαστε οἱ ἔνοχοι, κ' ἐκεῖνος ὁ ἀθῶος. Ἐμεῖς φορτώσαμε τὴ γῆ ἁμαρτίης, κ' ἐκεῖνος εἶνε «**ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου**»,

ὅπως εἶπε ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος (Ἰω. 1,29). **Φορτώθηκε τὰ βάρη μας** καὶ μᾶς ἀπήλλαξε ὄλους, ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος, ἀπὸ τὴν καταδίκη. Ἐὰν αὐτὸ δὲν τὸ συναισθανθοῦμε, ὅτι δηλαδὴ ὁ Χριστὸς σταυρώθηκε «ἀντὶ ἡμῶν», ἀντὶ γιὰ ἐμένα τὸν ἁμαρτωλὸ καὶ ἀντὶ γιὰ σᾶς καὶ ἀντὶ γιὰ ὄλους μας, εἰς μάτην ἐορτάζουμε. Καὶ ὅμως αὐτὴ ἡ ἀλήθεια σήμερα ἀπὸ πολλοὺς θεωρεῖται μωρία, ἀνοησία. Πῶς νὰ τὸ ἐξηγήσω ἀκόμη ἀπλούστερα;

Θὰ χρησιμοποιήσω τὸ ἐξῆς παράδειγμα ποῦ εἶχα διαβάσει. Κάποιος σκότωσε καὶ τὸν κυνηγοῦσαν νὰ τὸν συλλάβουν. –Πιάστε τον πιάστε τον, φώναζαν, εἶνε ἔνοχος, σκότωσε ἄνθρωπο!... Αὐτός, μὲ τὰ ροῦχα του ματωμένα ὅπως ἦταν, ἔτρεχε ἔξαλλος νὰ ξεφύγῃ. Σὲ μιὰ στιγμή βλέπει μιὰ πόρτα ἀνοιχτή, προλαβαίνει καὶ μπαίνει μέσα χωρὶς νὰ ξέρῃ ποῦ βρίσκεται. Ποιὸς νὰ τὸ φαντασθῆ; ἦταν τὸ σπίτι τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ θύματος! Ὁ σπιτονοικοκύρης, ὅταν τὸν εἶδε ἔτσι, κατάλαβε ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ φονιάς τοῦ ἀδελφοῦ του. Καὶ τί ἔκανε; τὸν παρέδωσε; Δὲν τὸν παρέδωσε. Ἀλλὰ τί βγάζει τὰ ροῦχα του, ντύνει μ' αὐτὰ τὸν φονιά, καὶ παίρνοντας τὰ ματωμένα ροῦχα ἐκείνου τὰ φορᾶει ὁ ἴδιος. «Ὅταν σὲ λίγο χτύπησε τὴν πόρτα ἡ ἀστυνομία, **ἔκρυψε τὸν φονιά καὶ παρουσιάστηκε αὐτὸς ὡς ἔνοχος!** –Ἐγὼ τὸν σκότωσα, λέει πιάστε με... Καὶ ἔπιασαν αὐτὸν καὶ τὸν ὠδήγησαν στὸ κρατητήριον νὰ τιμωρηθῆ. Τὸ παράδειγμα αὐτό, ἐνὸς ἀνθρώπου ποῦ ἀπὸ ὑπερβολικὴ ἀγάπη παρέστησε τὸν ἑαυτό του ὡς ἔνοχο γιὰ νὰ ἀθωωθῆ ὁ ὄντως ἔνοχος, ζωντανεύει ἐμπρὸς μας τὰ λόγια «*Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται...*» καὶ «*Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου*». Ποιὸς εἶνε ὁ αἴτιος τῆς καταδίκης τοῦ Ἰησοῦ; Ἐμεῖς. Ἄν ἐμεῖς στὴν ἀρχὴ δὲν ἁμαρτάναμε, θὰ ἦμασταν τώρα ὄλοι στὸν παράδεισο καὶ ὁ Χριστὸς δὲν θὰ σταυρωνόταν.

Ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι σταύρωσαν τότε τὸν Χριστό. Ἀλλὰ ἡ πνευματικὴ ἀλήθεια, ποῦ πρέπει νὰ παραδεχθοῦμε, εἶνε κάτι ἄλλο σπουδαιότερο· ὅτι **κ' ἐμεῖς σήμερα τὸν σταυρώνουμε**. Ποῦ; Παντοῦ. Δὲν ὑπάρχει γωνία τῆς Ἑλλάδος –γιὰ νὰ περιοριστοῦμε στὴν πατρίδα μας–, ποῦ δὲν σταυρώνεται ὁ Χριστὸς· στὰ σπίτια, στὰ σχολεῖα, στὸ στρατό, στὶς συγκοινωνίες, στὰ τηλέφωνα, στὰ γήπεδα, στὰ κέντρα, στοὺς σταθμούς, στὸν τύπο, στὸ κοινοβούλιο, στὰ δικαστήρια; (σπανίως θὰ βρεθῆ κάποιος νὰ πῆ· Κύριε πρόεδρε, δὲν μπορῶ νὰ παλαμίσω τὸ Εὐαγγέλιο· ὁ Κύριος εἶπε «*μὴ ὁμῶσαι ὄλωσ*» (Ματθ. 5,34). Δὲν τὸν σταυρώνουμε λοιπὸν

κ' ἐμεῖς, ὅπως οἱ Ἰουδαῖοι, ὅταν ὀρκιζώμαστε, ὅταν περιφρονοῦμε καὶ καταπατοῦμε τὶς ἐντολές του, ὅταν βλασφημοῦμε τὰ θεῖα;

Στὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιο ὁ Χριστὸς λέει· «*Οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον*» (Ἰω. 3,16). Καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἀλλοῦ γράφει· «*Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν*» (Α' Ἰω. 4,8). Ὁ κόσμος ὀλόκληρος ζῆ καὶ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ· καὶ καθένας ἀπὸ μᾶς **μύριες ἀποδείξεις τῆς ἀγάπης του ἔχουμε**. «*Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν*» (Πράξ. 17,28). Τί νὰ πρωτοαναφέρῃ κανεὶς; Ἀγάπη δὲν εἶνε ὁ ἥλιος ποῦ φωτίζει καὶ ζεσταίνει τὴ γῆ; (ὡς διαμαρτυρία τοῦ ἡλίου ἦταν ὅτι ἐπὶ τρεῖς ὥρες, «*ἀπὸ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης*» (Ματθ. 27,45)). Δωρεὰν ὁ ἥλιος, δωρεὰν τὸ νερὸ ποῦ μᾶς ποτίζει, δωρεὰν τὰ νέφη, δωρεὰν οἱ θάλασσες, δωρεὰν οἱ πηγές, δωρεὰν οἱ ποταμοί, δωρεὰν τὰ δέντρα, δωρεὰν τὰ πουλιὰ ποῦ κελαηδοῦν, δωρεὰν τὰ πάντα. Πῶς νὰ ὑμνήσουμε τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ; ἡ γλῶσσα εἶνε ἀδύνατη.

Ἀλλὰ ἡ ὑψίστη ἀγάπη του, **τὸ ζηνιθ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ**, εἶνε ὅτι ἔδωσε τὸν Υἱὸν του γιὰ τὴν σωτηρία μας. Δὲν ὑπῆρχε ἄλλο μέσο; Μποροῦσε νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ ἄλλο μέσο, ἀλλὰ ἐξέλεξε αὐτό, τὴν σταυρικὴ θυσία, γιὰ νὰ δείξῃ τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης του· «*οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν...*». Δὲν ὑπάρχει ἄλλη μεγαλύτερη ἀγάπη.

* * *

Λένε, ἀγαπητοί μου, γιὰ ἓνα βασιλιᾶ τῆς Γαλλίας ὅτι ὅταν ἄκουσε πρώτη φορὰ γιὰ τὸ Χριστό, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι τὸν σταύρωσαν, εἶπε αὐθόρμητα· Ἄχ, νὰ ἦμουν ἐκεῖ μὲ τοὺς στρατιῶτες μου! θὰ μπορούσα νὰ τοὺς διαλύσω... Καὶ ὅμως ὁ Χριστὸς, ἡ Ἀγάπη, ἐνῶ μπορούσε, δὲν τοὺς διέλυσε. «**Υπέμεινε σταυρὸν**» **γιὰ ἐμᾶς** (Ἐβρ. 12,2). Αὐτὸ εἶνε ἔνδειξις τῆς ἀγάπης του.

Ἐν τούτοις ἐμεῖς εἶμαστε ἀχάριστοι, μοχθηροί, βλάσφημοι, ἐπίορκοι, πόρνοι, μοιχοί, ἐλεινοί· στὸν τόπο μας γίνονται τετρακόσες χιλιάδες ἐκτρώσεις τὸ ἔτος. **Θεέ μου, πῶς μᾶς ἀνέχεσαι;** «*Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου, Κύριε*».

Αὐτὸ λοιπὸν ποῦ ἔχουμε νὰ κάνουμε, εἶνε νὰ συναισθανθοῦμε ὅτι ἐμεῖς εἶμαστε οἱ ὑπεύθυνοι τῆς σταυρώσεως καὶ νὰ φωνάξουμε· **Χριστέ ἐλέησέ με, συγχώρεσέ με**· «*Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου*» (Λουκ. 23,42).

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**